

Bilten

10.februar 2010

B
R
O
J

02

PSS Jagodina
Kapetana Koče 21

*Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede
Republike Srbije*

Email:
jagodinapss@nadlanu.com
Tel. 035/ 221 931
035/ 221 181

SADRŽAJ

Stočarstvo
Napajanje svinja

1-2

Stočarstvo
Kineske svinje

2

Povrtarstvo
Krastavac u zaštićenom prostoru

3

Ratarstvo
Ječam zdrav i hranljiv

3-4

**Stanje ozimih useva i
prihranjivanje**

4-5

Voćarstvo
Zimska rezidba vinove loze

5

Zaštita bilja
Zimsko tretiranje voćaka

6

Stočarstvo

Napajanje svinja

Voda učestvuje u svim fiziološkim procesima, pa je neophodna za opstanak živih bića. Gubitak 10% vode iz organizma izaziva ozbiljne poremećaje čak i uginuće. Osim što je sastavni deo svih tkiva, voda služi i kao rastvarač i transportno sredstvo hranljivih materija. Regulise telesnu temperaturu, evakuaciju produkta razgradnje hranljivih materija i slično. Towljenici neostvaruju odgovarajući prirast ako im se ne obezbede dovoljne količine vode. Krmače dojilje konzumiraju 11-17% manje hrane, lučenje mleka, gubitak telesne mase u laktaciji tri puta je veći nego kod krmača koje imaju mogućnost da piju dovoljne količine vode.

Telo praseta sadrži 80%, krmače u tovu oko 50%, a sveže meso od 72% vode. Od litra vode koje svinja koristi u metaboličkim procesima 4% potiče iz hrane, 10% je voda nastala izgradnjom hranljivih materija a ostatak od 77% obezbeđuje se vodom za piće.

Od svakog litra vode koju svinja popije 56% se izluči mokraćom, 30% se izbacilo disanjem u obliku pare, 5% se izluči izmetom a 10% se koristi za stvaranje saopstvenih tkiva.

Krmača dojilja u proseku proizvede 8 litara mleka na dan. Kako je sadržaj vode u mleku oko 80%, to znači da za proizvodnju mleka krmača treba da konzumira i preradi veliku količinu vode. S obzirom da se dnevne potrebe krmača u vodi razlikuju, najbolje je da im se obezbedi da piju vodu po volji. Prema podacima iz literature dnevne potrebe svinja u vodi iznose od 3 litra za odbijenu prasadu, preko 8 litara za tovljenike, do 25 litara za krmače dojilje. Pošto se normativi razlikuju i odnose na određene uslove najsigurnije je da odgajivač svinja obezbedi uzimanje vode po volji. Za napajanje svinja danas se koriste pojilice-cucle. Prilikom postavljanja pojilice odgajivač ne treba da šteti. U grupnom držanju treba da se stave po dve pojilice. Za prasadu i mlađe svinje u tovu pojilice se postavljaju na dve visine, 30 i na 90 cm od poda.

Za prasid i mlade svinje u tovu pojilice se postavljaju na dve visine ,30 i na 90 cm od poda.I pri vlažnoj ishrani(silirani kukuruz sa dodatkom proteina i minerala svinjama mora da se obezbedi voda za piće.Voda za piće mora da bude odgovarajućeg kvaliteta.Najsigurnije je da se koristi voda koja ima atest o kvalitetu.U ispitivanjima na 100 farmi u Evropi samo 14% je imalo vodu koja je po kvalitetu odgovarala,60% je bilo kontaminirano bakterijama i plesnima većim sadržajem gvožđa,dok je čak 18% farmi koristilo vodu koja je bila opasna po zdravlje svinja zbog visoke kontaminiranosti bakterijama.Brojna istraživanja pokazuju da slab kvalitet vode smanjuje dnevni prirast ,povećava broj veterinarskih intervencija i smrtnost životinja.

Neodgovarajuća pH vrednost,veći sadržaj kalijuma ,visok sadržaj hlorida,nitrata,nitrita i sulfata izazivaju brojne probleme u konzumiranju hrane,pojavu proliva pa i pobačaja.

Zato je neophodno da se jedanput godišnje proveri kvalitet vode koja se daje svinjama.Za poboljšanje kvaliteta postoji dosta prihvatljivih metoda.Voda za piće ne sme biti suviše hladna jer organizam troši dodatnu energiju da bi konzumiranu vodu zagrejavao do temperature tela ali ne sme da bude ni suviše topla jer dolazi do smanjenja konzumiranja hrane.

Gubici vode na pojilicama su izuzetno veliki.Ispravne cuclе postavljene na odgovarajuću visinu i pod odgovarajućim

mogu da spreče gubitak vode i do 40%.

Prilikom izbora pojilica potrebno je obratiti pažnju na to da se ne kupi cuclа koja se bez reduktora direktno montira na mrežu i koja u momentu kad životinja pije vodu oko njene njuške ne pravi "vodoskok".Voda za piće iz sopstvenog bunara nije skupa ali ne treba ni da se rasipa jer ,prema podacima iz Velike Britanije,uklanjanje otpadnih voda i tečnog stajnjaka košta 250 puta više od cene vode.Velike uštede vode mogu da se ostvare ako se pre pranja objekta i opreme (obavezno po završetku svakog turnusa)prethodna 24 h izvrši napajanje ,a završno pranje izvede korišćenjem aparata sa mlazom visokog pritiska.

Intenzitet protoka vode važan je koliko i dnevne potrebe.Za prasid od 3-5 nedelja iznosi 300 mL u minuti ;za prasid od 6 nedelja do 30 kg 600 ml u minuti ;za tovljenike od 30-50kg 500-7000ml u mina tovljenike od 50-110kg 750,i za nerastove i krmače minimum 2 l/ min.

Kineske svinje

Kineske svinje u svetskom svinjarstvu prisutne su veoma dugo preko njihovog učešća u stvaranju visoko proizvodnih rasa u Evropi. Za gajenje u čistoj rasi nisu bile interesantne za evropske odgajivače zbog loših klaničnih performansi.

Danas interes za ovim rasama je sve prisutniji zbog njenih veoma dobrih proizvodnih osobina, kao što je veoma rano stasavanje za upotrebu u reprodukciji, vrlo visoke plodnosti i veoma izražene sposobnosti za odgajivanje legla. Od sedamdesetih godina prošlog veka u Francuskoj je počeo rad na istraživanju mogućnosti iskorišćavanja gena za visoku plodnost i njihovo ugrađivanje u domaće rase. Jedan broj odgajivača ih gaji u čistoj rasi i koristi ih za ukrštanje. U SAD je takođe porastao interes za proučavanje i korišćenje ovih rasa u šemama ukrštanja. Slične tendencije u korišćenju gena kineskih rasa prisutne su u Engleskoj, Danskoj i Nemačkoj. Primenjuje se u programima stvaranja hibridnih svinja.

Najvažnije proizvodne osobine kineskih rasa su : veoma rano stasavanje, visoka plodnost, čvrstina i otpornost, odlično iskorišćavanje pašе, mali prirast, razvoj ograničen, mali radman klanja, vrlo masne polutke, vrlo kvalitetno meso.

Plodnost :

- Prosečan broj dobro razvijenih sisa 16-18

- Prase prosečno 13-15 živih prasadi u leglu
- Odgaje prosečno 12-14 prasadi u leglu
- Uginuće u dojnom periodu ne prelazi 10%

Stasavanje. Veoma rano postižu pubertetsku zrelost, već sa tri meseca uzrasti. Kod većine mužjaka ejakulacija se javlja sa tri meseca starosti. Sa 105-120 dana zrelosti, broj i morfologija spermatozoida je kao kod odraslih grla.

Sa 5 meseci se mogu koristiti za prirodni skok, a sa 9 meseci za osemenjivanja. Kod ženki rase MEI-SHAN pubertet se javlja sa 102 dana, a kod rase ERHUALIAN sa 70, a ostalih rasa 80-100 dana.

Tovne sposobnosti. Kapacitet digestivnog trakta kineskih svinja je da dnevno koriste 2 kg. suve materije. Dnevni prirast je 450 grama. Količina mesa iznosi 31-35% a količina masti iznad 55%. Kvalitet mesa je odličan.

Povrtarstvo

Krastavac u zaštićenom prostoru

Krastavac je jedna od vodećih kultura u zaštićenoj bašti. Zbog veće tolerantnosti prema nedostatku svetlosti, uspešno se gaji u zimskom periodu. Odgovarajuća temperatutra presudno utiče na porast i plodonošenje krastavaca. Za krastavac su nepovoljne visoke temperature (preko 35 stepeni) koje mogu da se javljaju u proleće, pa se tada primenjuje zasenjivanje objekta. Ima povećane zahteve za vodom i u punom razvoju gube transpiracijom 2,5-4 litara vode dnevno po metru kvadratnom, te je najvažnije uskladiti zalivanje sa temperaturom i insolacijom. Po oblačnom vremenu mlade biljke treba zalivati manje i samo u zoni korena, a kod viših temperatura može se površinski zalivati, jer se tad time ujedno snižava temperatura i stvara povoljna vlaga vazduha.

Krastavci u zaštićenoj bašti rastu vrlo brzo i daju visoke prinose, pa zbog toga zemljište mora biti dobro obezbeđeno pristupačnim hranljivima, rastresito i sa dobrim vazдушnim i visokim vodnim kapacitetom. Zato se obično sade na zemljištu koje je obilato đubreno organskim i mineralnim đubrivima. Krastavac veoma dobro reaguje na povećanu koncentraciju ugljen dioksida koja dovodi do intenzivnije fotosinteze i do povećanja prinosa.

Krastavac se u zaštićenoj bašti proizvodi najčešće preko rasada gajenog u saksijama, hranjivim kockama ili plastičnim vrećicama. Sadnja dobro odnegovanog rasada obavlja se u prethodno pripremljenom objektu, kada je zemljište zagrejano do 16 stepeni Celzijusa. Korenov vrat je osetljiv, pa kod sadnje treba paziti da se biljka puno ne pritiska. Kada se korenčići počnu pojavljivati na površini, gredica se pokrije slojem od 5 cm. smeše treseta i kompostiranog stajnjaka.

U toku vegetacije osim održavanja temperaturnog i vodnog režima primenjuje se : okopavanje, prihranjivanje, zaštita i specifične mere: vezivanje uz potporu, regulisanje rasta i podmlađivanje. Okopavanje se obavlja redovno, jer krastavac ne podnosi zbijeno zemljište.

Prihranjivanje se obavlja 3-4 puta u toku vegetacije sa 20-25 gr/m kvadratnom NPK đubriva, a krastavac povoljno reaguje i na primenu folijarnog đubriva.

Načini regulisanja rasta krastavca su različiti, a najčešće se primenjuje odstranjivanje svih cvetova s bočnih grana glavnog stabla do oko 60 cm. visine biljke. Kada vrh glavnog stabla dođe do gornje žice objekta - savije se na dole. Regulisanje rasta može se obavljati zakidanjem ženskih cvetova i grana koja se javljaju do prva četiri lista. Grane drugog reda zakidaju se iznad 4-5 listova. U celini način obrazovanja biljke krastavca zavisi od tipa sorte, vremena proizvodnje a cilj je dobiti raniju produkciju, forsirajući obrazovanje ženskih cvetova.

Podmlađuje se savijanjem stabla i plitkim ukopavanjem u zemlju na delu na kojem izbija list. Ubrzo će se formirati novi koren i nova grana, koja se zatim vodi kao glavno stablo. Vezivanje se u praksi obavlja uglavnom na dva načina : pomoću špalirnih mreža ili uz kanap. Korov se suzbija okopavanjem a najčešće bolesti krastavca su pepelnica, plamenjača, mozaik i uvenuće. Najbolji lek je zdravo seme.

Salatne sorte dospevaju za berbu za oko 60 dana a kasnije svaka 2-3 dana. Kornišoni se beru svaki ili svaki drugi dan a učestale berbe omogućavaju obrazovanje novih plodova, a kod kornišona plodova prve klase. Posle berbe usev treba zaliti a po potrebi i prihraniti jer zdrava vreža i zeleni listovi znače duži period plodonošenja i veći prinos.

Ratarstvo

Ječam zdrav i hranljiv

Ječam je jednogodišnja zeljasta biljka koja uspeva u različitim klimatskim uslovima i gotovo na svim tipovima zemljišta. U poređenju sa ostalim žitaricama, hranljiv je gotovo kao pšenica, ali i zdraviji. Ipak se retko koristi u ljudskoj ishrani. Upotreba ječma : 67% stočni, 28% pivski i 5 procenata prehrambeni.

Seme se u kulinarstvu koristi za pripremanje raznih jela. Kombinuje se s voćem i povrćem u salatama. Zimi sa osušenim ili kratko prokuvanim, a leti sezonskim, svežim. U prodavnicama se pod nazivom geršla može kupiti prekrupljeni ječam. Čuva se na suvom, hladnom mestu i odlična je zamena za pirinač.

Služi se kao prilog uz glavno jelo, a mogu se praviti i poslastice. Mlevenjem oljuštenog ječma dobija se brašno koje se dodaje specijalnim vrstama hleba. Utvrđeno je da sadrži oko 35% nezasićenih masnih kiselina koje smanjuju holesterol u krvi, što nije slučaj ni sa jednom drugom žitaricom. Ugljenih hidrata ima oko 73, belančevina 11, masti 2 odsto. Bogat je vitaminom B grupe, posebno B 12, koga gotovo da nema u namirnicama biljnog porekla. Sadrži vitamine A, D i E, minerale, kalijum, fosfor, magnezijum, kalcijum, gvožđe, cink, jod i druge. Zbog svih tih sastojaka ima brojna lekovita svojstva. U tu svrhu pored zrnevlja i brašna koriste se mekinje, sirup, kaša, **pivo**, oblozi, ječmena vodica.

Preporučuje se osobama s probavnim smetnjama, za jačanje i podmlađivanje organizma, protiv umora, bolesti jetre, želuca, krvnih sudova, reume, grčeva u nogama i rana. Dobar je za dijete, a deluje podsticajno i na nervne ćelije.

Kao i ostale žitarice, svojstva mu se poboljšavaju kad proklija. **Pivo** od prokljalog ječma koristi se za poboljšanje apetita i jačanje organizma. Čaša **piva** može zadovoljiti dnevnu potrebu organizma za gotovo svim mineralima, osim magnezijuma.

Da bi se postigli dobri rezultati u proizvodnji jarog ječma setvu treba obaviti od 10. februara do 15. marta sa 170-200 kg/ha deklarisanog semena. Visok prinos i kvalitet se dobija primenom 40-90 kg/ha čisto azota, 60-80 kg/ha fosfora i 40-60 kg/ha kalijuma uz obavezne mere zaštite od štetočina, bolesti i korova.

Stanje ozimih useva i prihranjivanje

Pod pšenicom je ove jeseni na teritoriji Pomoravskog okruga posejano oko 9.500 ha, odnosno oko 65% od ukupno planirane površine. Ostalim žitima (tritikale, ozimi ječam) zasejano oko 4.000 ha. Površine pod pšenicom su nedovoljne i ne možemo biti zadovoljni ovakvom setvenom strukturom naročito ako se zna da je pšenica nekada na našoj teritoriji sejana na oko 15-18.000 ha.

Sama setva ozimih kultura ove godine je bila dosta specifična. Naime u optimalnom

roku koji traje od 10-30 oktobra na našoj teritoriji bilo je posejano svega 15-20% površina a sve ostale površine sejane su van optimalnog roka, odnosno setva je obavljena novembra meseca i trajala je do prve dekade decembra. Ovakvo vreme setve je direktno uticalo na stanje useva i njegovu pripremljenost za predstojeću zimu i niske temperature. Tako da smo ove zime imali vrlo različitu situaciju na terenu, oni usevi koji su bili posejani na vreme bili su odlično pripremljeni za zimu i niske temperature, a oni kasnije posejani su na početku zime bili u fazi nicanja ili 2-3 lista.

Što se tiče vremenskih prilika u proteklom periodu bilo je dosta niskih temperatura koje su se na našoj teritoriji kretale do minus 15 stepeni, ovo je moglo da izazove oštećenja ozimih useva ali srećna okolnost je bila da se formirao snežni pokrivač i da je on bio odlična zaštita za ove kulture. Poznato je sneg predstavlja jedan vid izolacije od niskih temperatura i da dobro štiti kulture od izmrzavanja.

Prihranjivanje ozimih useva

Posle zimskog perioda kada se temperatura ustali na 5 stepeni celzijusovih potrebno je izvršiti prihranjivanje pšenice i ostalih ozimih useva. Ovaj period je najbolji za prihranjivanje zato što se tada nastavlja proces usvajanja hranljivih materija iz zemljišta i taj proces je sada mnogo jači nego u jesenjem periodu, vremenski ovaj period počinje od zadnje dekade februara meseca i traje do kraja marta meseca. Što se tiče faze razvića useva kada treba izvršiti prihranjivanje to je faza bokorenja posle koje sledi vlatanje, odnosno faza intenzivnog rasta. Ova faza prihrane je osetljiva i bitna faza kada se formira prinos i kada su potrebe za hranivima najveće.

Prihranjivanje strnih žita se obavlja isključivo azotnim đubrivima i to :

- KAN -27% azota
- AN -33 % azota
- UREA-41-43% azota

Ukoliko se prihranjivanje obavlja u prvim, ranim rokovima može se upotrebiti bilo koje od ovih đubriva, ukoliko se prihrana vrši kasnije (tokom marta meseca)

upotrebljava se samo KAN ili AN.

Količina mineralnih đubriva koja će se upotrebiti u prihrani zavisi od opšteg stanja useva, od zalihe hraniva u zemljištu kao i od sorte koja je posejana. Optimalna količina đubriva treba da se kreće :

- 250-300 kg /ha KAN-a
- 250 kg/ha AN-a
- 150 kg /ha URE-e

Ukoliko se prihranjivanjem planira upotreba veće količine đubriva ,celokupnu količinu podeliti na dva dela ,s tim što će se prvi,veći deo đubriva(60-70%) upotrebiti u prvim rokovima đubrenja ,a preostali ,manji deo (20-30%) u kasnim rokovima.

Voćarstvo

Zimska rezidba vinove loze

Osnovna rezidba – rezidba na rod

Pri izvođenju redovne-osnovne rezidbe na rod izvestan broj jednogodišnjih zrelih lastara se odseca do osnove a izvestan broj bliže ili dalje od osnove. Nakon rezidbe na čokotu ostaju rodni elementi koji su različite dužine. Prema dužini rodni elementi mogu biti :

1. *Kratki kondir* dužine od 1-3 okca;
2. *Dugi kondir* dužine od 3-5 okaca;
3. *Kratki luk* dužine od 6-8 okaca;
4. *Srednje dugi luk* dužine od 9-12 okaca;
5. *Dugi luk* dužine veće od 12 okaca.

Dužina rodnih elemenata zavisi od osobenosti sorti da na određenoj dužini lastara formira najrodnija okca. Prema dužini rodnih elemenata koji se ostavljaju na čokotu rezidba može biti: **kratka, duga i mešovita.**

Kratka rezidba podrazumeva da se na čokotu nakon rezidbe ostavljaju samo kratki ili dugi kondiri. Ova rezidba se sprovodi kod sorti čija su najniža okca na lastaru rodna (Prokupac, Plovdina, Slankamenka, Dinka i dr). Kad bi se kod ovih sorti ostavili dugi rodni elementi one bi prerodile a time bi se pogoršao kvalitet grožđa, ne bi došlo do potpunog sazrevanja grožđa. Ova rezidba se još zove **kondir na kondir**, a izvodi se tako

što se donji lastar iz prošlogodišnjeg kondira oreže na kondir a gornji uklanja do osnove.

Izvestan broj sorti poput Smederevke, Kardinala, Muskat hamburga i dr. , razvija najrodnija okca na 3-4-5 okcu od osnove lastara. Otuda se kod njih sprovodi kratka rezidba pri čemu se ostavljaju nešto duži kondiri. Na dugim kondirima one donose rod pa se ovi kondiri pri rezidbi naredne godine uklanjaju do osnove. Istovremeno se pored dugih kondira na rodnim čvorovima ostavljaju i kratki kondiri koji služe u narednoj vegetaciji za zamenu. Lastar izbio iz prvog okca na prošlogodišnjem kratkom kondiru se oreže na kratak kondir a sledeći se reže na dugi kondir (4-5 okca). Nakon rezidbe na rodnom čvoru ostaje po jedan kratak i jedan dugi kondir. Narednih godina rezidba se obavlja na identičan način.

Duga rezidba podrazumeva da se na čokotu posle rezidbe u rodnim čvorovima nalaze samo lukovi(kratki, srednje dugi ili dugi). Kratki lukovi se ostavljaju kod manje kvalitetnih a rodnijih sorti, dok se srednje dugi lukovi pri rezidbi ostavljaju kod kvalitetnih sorti umerene rodnosti. Dugi lukovi se koriste pri rezidbi sorti namenjenih proizvodnji sušenog grožđa ili pri rezidbi nekih sorti koje se gaje na čardaklijama. U toku naredne godine kao luk se ostavlja prvi dobar lastar izbio iz najnižeg okca prošlogodišnjeg luka. Na taj način se suzbija polaritet-težnja da se rodni čvorovi izduže a što se neminovno dešava nakon izvesnog broja godina.

Mešovita rezidba podrazumeva da se nakon rezidbe na rodnim čvorovima ostanu i kratki i dugi rodni elementi (kondiri i lukovi). Pri ovakvoj rezidbi kondiri služe za zamenu a lukovi za donošenje roda. U narednij godini lukovi se odsecaju do osnove a prvi lastar na prošlogodišnjem kondiru se reže na kondir, dok se drugi lastar (takođe na prošlogodišnjem kondiru) oreže na luk.

Prilikom izvođenja rezidbe treba voditi računa da se na čokotu prave što manji preseki i sa što manjim prečnikom kako bi rane nanešene alatom za rezidbu što pre zacelile. Preseci na lastarima trebaju biti iznad okca oko 1-1,5 cm. I trebaju biti kosi kako bi voda oticala niz presek (suprotno od rodnog okca).

Zaštita bilja

Zimsko tretiranje voćaka

Zimsko tretiranje je značajno za suzbijanje više vrsta štetnih organizama, koje se preduzima kada se utvrdi prisustvo štetočine na koju ova mera deluje i u takvoj gustini populacije kada prelazi određeni ekonomski prag štetnosti.

Zimskim ili rano prolećnim tretiranjem može se smanjiti brojnost više vrsta štetočina:

- kruškina buva -prezimljava kao imago na granama
- lisne vaši -prezimljavaju kao jaja na granama
- jabučni smotavac-gusenica ispod ispucale kore
- mrazovci-jaja na granama pri osnovi pupoljaka
- crveni pauk -jaja na granama oko pupoljka
- krvavava vaš-larva na deblu ili korenu
- smotavac pokožice ploda - gusenica u pupoljku ispod mrtvog dela kore
- dudova štitasta vaš -mlada ženka ispod štita

Vreme izvođenja zimskog tretiranja može biti pogrešno odabran i na taj način dolazi do snižavanja efekata ove mere. Najpovoljnije delovanje postiže se prskanjem što kasnije, neposredno pred kretanje vegetacije.

Zimsko prskanje mora biti visokog kvaliteta. Neophodno potreban kvalitet rada ne može se ostvariti ukoliko voćnjak nije prethodno pripremljen. Prvo se moraju obaviti mere čišćenja voćnjaka (odstranjivanje i uništavanje polomljenih i suvih grana i stabala, mumificiranih plodova) kao i orezivanje voćaka. Jaja vašiju lista i drugih štetočina (moljac šljive, kukavičja suzai dr.) položena su na letorastima, u

vrhovima krošnji. Ovi delovi ostaju uglavnom netretirani. Voćke moraju biti dobro istretirane. Količina vode se ne povećava, inače bi došlo do snižavanja potrebne koncentracije preparata i izostajanja delovanja. Svi delovi voćki od najviših vrhova do korenovog vrata, moraju biti dobro nakvašeni pripremljenom emulzijom, suspenzijom ili rastvorom preparata. Tečnost mora da se cedi sa voćke. Zato se ovo tretiranje popularno naziva -kupanje voćaka. Ako to nije ostvareno prilikom rada, nije postignut potreban kvalitet i efikasnost se značajno snižava. Koristeći orošivače ili pneumatske prskalice bez izmene dizni, ne postiže se potreban kvalitet rada. Tretiranje se obavlja na temperaturi vazduha iznad 5 C i po tihom vremenu.

Treba obaviti zaštitu radnika koji izvodi prskanje (zaštitna odeća i obuća) i okoline (stroga zabrana tretiranja u blizini vodotokova, posebno izvora vode, na vodopropusnim terenima i zemljištima). Opremu za tretiranje posle upotrebe isprati, praznu ambalažu obavezno isprati tri puta i taj ispirak vratiti u rezervoar, a premu za tretiranje posle upotrebe dobro isprati.

Za zimsko tretiranje mogu se koristiti preparati: *BELO ULJE*, *GALMIN* - u koncentraciji 3-4% u fazi mirovanja vegetacije (a 1-2% u fazi kretanja pupoljaka) u kombinaciji sa bakarnim preparatima (Cuprozin, Cuproxat,) i *CRVENO ULJE* - u koncentraciji -za krušku- 2-3 %, za ostalo voće 1-1,5%.

Redakcija Biltena:

Dragan Jakovljević - stočarstvo
Stevan Dželatović - stočarstvo
Ljiljana Jeremić - zaštita bilja
Miodrag Simić - ratarstvo
Milanka Miladinović - ratarstvo
Mira Miljković - povrtarstvo
Dejan Jocić - voćarstvo

